

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова Приймальної комісії
Національного університету
«Острозька академія»

Едуард БАЛАШОВ

«27» березня 2025 року

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ЗАЛІКУ
З МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ
ПРОГРАМИ ВВ88 «КАПЕЛАНСЬКЕ СЛУЖІННЯ»
для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра**

ОСТРОГ-2025

Програма обговорена та узгоджена на засіданні кафедри філософії та культурного менеджменту (Протокол № 11 від 20 березня 2025 року).

Завідувач кафедри філософії
та культурного менеджменту

Марія ПЕТРУШКЕВИЧ

Програма розглянута та схвалена на засіданні Приймальної комісії Національного університету «Острозька академія» (Протокол № 11 від 27 березня 2025 року).

Відповідальний секретар
приймальної комісії НаУОА

Марія МАТВІЙЧУК

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фаховий залік є формою випробування, яка передбачає визначення достатності фахової підготовки вступника для участі в конкурсному відборі на міждисциплінарну освітньо-наукову програму ВВ88 «Капеланське служіння» для здобуття ступеня магістра на основі НРК6, НРК7 у випадках, передбачених Порядком прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2025 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2025 року № 168 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 лютого 2025 року за № 15/41360, і Правилами прийому на навчання для здобуття вищої освіти в Національному університеті «Острозька академія» у 2025 році, затвердженими на засіданні Вченої ради НаУОА 27 березня 2025 року (далі – Правила прийому), за результатами якого виставляється одна позитивна оцінка «зараховано» або ухвалюється рішення про негативну оцінку «не зараховано».

Метою фахового заліку із міждисциплінарної освітньо-наукової програми ВВ88 «Капеланське служіння» є визначення рівня фахової теоретичної та практичної підготовки вступників зі спеціальностей, які формують предметну область міждисциплінарної програми : В7 Релігієзнавство та В8 Богослов'я.

Вступники мають продемонструвати володіння *компетентностями*:

1) загальними:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

2) спеціальними (фаховими, предметними):

- здатність критично осмислювати проблеми у сфері релігієзнавства і на межі галузей знань, аналізувати наукові здобутки та результати релігієзнавчих напрямів і шкіл;
- здатність осмислювати релігію як соціальне явище, інтегрувати знання у сфері релігієзнавства та застосовувати їх у різних сферах суспільної діяльності;
- здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі знання;
- здатність здійснювати предметний компаративний аналіз феноменів, що репрезентують унікальність і різноманітність релігійних традицій світу;
- здатність застосовувати знання з історії богослов'я, догматичного та морального богослов'я;
- здатність визначати взаємозв'язок між богослов'ям та іншими галузями знань.

II. ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ФАХОВОГО ЗАЛІКУ

Організація фахового заліку з релігієзнавства та богослов'я та його проведення здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Національного університету «Острозька академія» <https://vstup.oa.edu.ua/prijmalna-komisiya/polozhennya-prijmalnoi-komisii> та Положення про організацію та проведення вступних випробувань у Національному університеті «Острозька академія» (Додаток 15 до [Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у Національному університеті «Острозька академія» в 2025 році](#)).

Фаховий залік проводиться у формі комп'ютерного тестування на платформі Moodle (<https://moodle.oa.edu.ua/>) відповідно до затвердженого розкладу та складається із 60 тестових питань із таких розділів: «Історія релігій», «Географія релігії», «Моральне богослов'я».

Відведений час тестування – 90 хвилин.

III. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Під час фахового заліку вступники мають продемонструвати належний рівень підготовки за 3 змістовими розділами Програми:

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ЗАЛІКУ	
1	РОЗДІЛ 1. Історія релігій
1.1	Історія релігій
1.1.1	Сутність релігії. Теорії походження релігії.
1.1.2	Специфіка зороастризму як етнічної релігії
1.1.3	Індуїзм: специфіка віровчення та релігійної практики
1.1.4	Виникнення та поширення буддизму. Буддійське віровчення та культ
1.1.5	Іудаїзм, його становлення, основи віровчення
1.1.6	Джерела християнства. Суспільно-історичні умови виникнення та поширення християнства
1.1.7	Специфіка православ'я як різновиду християнства
1.1.8	Католицизм: особливості віровчення та культу
1.1.9	Виникнення протестантизму. Характеристика раннього протестантизму
1.1.10	Іслам: походження, віровчення, культ
1.1.11	Новітні релігійні течії і рухи: поняття, типологічні риси, причини виникнення
1.2	Історія релігій в Україні
1.2.1	Християнізація Київської Русі: теорії походження церковної ієрархії
1.2.2	Просвітницька діяльність церкви (братські школи, Острозький колегіум) XVI ст.
1.2.3	Православна традиція на українських землях. Діяльність православних церков в незалежній Україні: УПЦ, УПК КП, УАПЦ, ПЦУ
1.2.4	Поняття римо- та греко-католицизму. Обрядові розбіжності в католицькій та православній традиціях
1.2.5	Сучасна Українська греко-католицька церква як організаційна структура. Її внутрішнє життя
1.2.6	Україна в європейському реформаційному процесі. Ранній протестантизм: лютеранство, кальвінізм, соцініанство, пієтизм
1.2.7	Особливості діяльності ранньопротестантських церков в незалежній Україні
1.2.8	Трансформації протестантських об'єднань за часів радянської влади
1.2.9	Сучасний баптистський рух в Україні та світі: оновлення традицій, модернізація культу та віровчення
1.2.10	Сучасний п'ятидесятницький рух в Україні та світі
1.2.11	Сучасний адвентистський рух в Україні та світі
1.2.12	Сучасне лютеранство та реформоване християнство в Україні та світі
1.2.13	Сучасні пресвітеріани, меноніти й методисти в Україні та світі
1.2.14	Іслам в Україні: історія появи та етнічне коріння
1.2.15	Становище юдеїв на українських землях: історія та сучасність
1.2.16	Сучасне українське неоязичництво
2	РОЗДІЛ 2. Географія релігії
2.1	Географічні аспекти вивчення релігії
2.2	Статистика та географія релігій
2.3	Історико-географічні особливості розвитку релігій
2.4	Релігійна геоситуація в сучасному світі
2.5	Релігійна карта Америки
2.6	Географія релігій Європи
2.7	Релігійна ситуація Азії
2.8	Конфесійна карта Африки
2.9	Релігійна особливість географічного регіону Австралії та Океанії
3	РОЗДІЛ 3. МОРАЛЬНЕ БОГОСЛОВ'Я
3.1	Умови моральної діяльності. Воля людини
3.2	Природний моральний закон. Поняття про совість

3.3	Гріх. Поняття про гріх. Розвиток гріховних намірів
3.4	Моральна оцінка. Умови моральної оцінки
3.5	Поняття про моральну невизначеність (одіофори). Колізія обов'язків
3.6	Благодать Божа та її значення у справі морального відродження людини. Навернення людини
3.7	Моральне життя людини після її навернення. Головні види моральних обов'язків та чеснот
3.8	Поняття про віру. Основи віра та умови її укріплення. Гріхи проти віри
3.9	Обов'язки і доброчинності віруючого щодо самого себе
3.10	Обов'язки та благодійність віруючого щодо ближніх

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Фаховий залік із міждисциплінарної освітньої програми «Капеланське служіння» проводиться у формі комп'ютерного тестування на платформі Moodle та складається із 60 тестових запитань.

Відповіді на завдання фахового заліку буде оцінено відповідно до схеми нарахування балів.

НОМЕРИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ	ТИПИ ЗАВДАНЬ	СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ
1-60	Завдання з вибором <i>однієї</i> правильної відповіді з <i>чотирьох</i> запропонованих варіантів відповіді	0 або 1 бал: 1 бал , якщо вказано правильну відповідь; 0 балів , якщо вказано неправильну відповідь або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.

Таблиця переведення тестових балів фахового заліку до шкали 100 – 200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100 – 200
10	100
11	102
12	104
13	106
14	108
15	110
16	112
17	114
18	116
19	118
20	120
21	122
22	124
23	126
24	128

Тестовий бал	Бал за шкалою 100 – 200
27	134
28	136
29	138
30	140
31	142
32	144
33	146
34	148
35	150
36	152
37	154
38	156
39	158
40	160
41	162

Тестовий бал	Бал за шкалою 100 – 200
44	168
45	170
46	172
47	174
48	176
49	178
50	180
51	182
52	184
53	186
54	188
55	190
56	192
57	194
58	196

25	130
26	132

42	164
43	166

59	198
60	200

Результати фахового заліку (кількість набраних балів за правильно виконані завдання) учасники тестування зможуть дізнатися відразу після завершення роботи з тестом.

Результати фахового заліку не є складником конкурсного балу вступника відповідно до Правил прийому, а є умовою допуску до участі в конкурсному відборі.

До конкурсного відбору на навчання для здобуття ступеня магістра на основі НРК6 та НРК7 за міждисциплінарною освітньою програмою «Капеланське служіння» допускаються вступники, що успішно склали фаховий залік – отримали позитивну оцінку «зараховано». Вступники, щодо яких ухвалено рішення про негативну оцінку «не зараховано» – до участі в конкурсному відборі не допускаються (Таблиця 2).

Таблиця 2.

ОЦІНКА	ТЕСТОВИЙ БАЛ	БАЛ ЗА ШКАЛОЮ 100-200
ЗАРАХОВАНО	10-60	100-200
НЕ ЗАРАХОВАНО	1-9	< 100

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Академічне релігієзнавство: Підручник / За ред. А. Колодного. – К.: Світ Знань, 2000. – 862 с.
2. Вепрук В., прот. Догматичне богослов'я. Чернівці: Рута, 2000. 405 с.
3. Віллем Жан-Поль. Європа та релігія. Ставки ХХІ-го століття / Пер. з фр. – К.: Дух та літера, 2006. – 331 с.
4. Гілл Д. Історія християнства. – К.: Темпора, 2010. – 560 с.
5. Головащенко С. Історія християнства. – К., 1999.
6. Дудар Н. П. Филипович Л. О. Нові релігійні течії: український контекст (огляд, документи, переклади). – К.: Наукова думка. – 2000. – 132 с.
7. Енис П. Підручник з богослов'я / Пер. з англ. 2-е вид. Львів: Українська баптистська теологічна семінарія, 2017. 604 с.
8. Єленський В. Є. Релігія після комунізму. Релігійно-соціальні зміни в процесі трансформацій центрально- і східноєвропейських суспільств: фокус на Україні. - К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2002. - 419 с.
9. Здіорук С. І. Суспільно-релігійні відносини: виклики Україні ХХІ століття. – К.: Знання України, 2005. – 552 с.
10. Ісіченко І. Історія Христової церкви в Україні. - Харків : Акта, 2003. - 471 с.
11. Історія релігії в Україні: В 10 т. – К., 1996-2007.
12. Історія релігії в Україні: Навчальний посібник / За ред. А. М. Колодного, П.Л. Яроцького. – К., 1999.
13. Ковальчук А.С. Географія релігій в Україні. – Львів : Видавн. ЛНУ ім. І. Франка, 2003. – 308 с.
14. Лубський В.І., Лубська М.В. Історія релігій. – К., 2007.
15. Любащенко В. Історія протестантизму в Україні. – Львів, 1995. – 350 с.
16. Марусяк М. прот. Моральне богослов'я. Снятин: Прут-Принт, 2004.
17. Паренте П. Богослов'я Христа. Львів: Стрім, 1995. 543 с.

18. Петрик В. М., Ліхтенштейн Є. В. Новітні та нетрадиційні релігії, містичні рухи у суспільно-політичній сфері України: монографія. Навч. посібник. – К.: Вид-во Європейського університету, 2002. – 331 с.
19. Санніков С.В. Огляд історії християнства. – К., 2007. – 720с.
20. Степовик Д. Релігії, культи і секти світу. – Івано-Франківськ, 2002. – 235 с.
21. Стоколос Н. Конфесійно-етнічні трансформації в Україні (XIX – перша половина XX ст.). – Рівне: Ліста, 2003. – 480 с.
22. Табак Ю. Православ'я і католицизм: Основні догматичні та обрядові відмінності (короткі нариси) / Юрій Табак. – Львів : Видавництво Українського Католицького Університету, 2007. – 66 с.
23. Шевчук Л.Т. Сакральна географія: Навч. посібник – Львів : Видавн. ЛНУ ім. Франка, 1999. – 160 с.

Додаткова

1. Возний І. Біблійна археологія. 2-ге вид. доп. і перероб. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2020. 460 с.
2. Геллей Г. Біблійний довідник. Торонто, 1985. 859 с.
3. Григулевич Й.Р. Папство. Століття XX. Пер. з рос. – К., 1988.
4. Костів К. Словник-довідник біблійних осіб, племен і народів. Торонто: Всесвітня християнська місія, 1982. 408 с.
5. Слівінський П.Й. Релігійний вінегрет: Кілька слів про нові релігійні і парарелігійні форми / [пер. з пол. Г. Теодорович]. – Львів: Свічадо, 1999. – 120 с.

VI. ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Кожен вступник під час складання фахового заліку повинен дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

- самостійно виконувати завдання;
- не принижувати будь-яким чином гідність інших вступників, запобігати таким діям із боку інших осіб;
- дотримуватися правил ділового етикету в поведінці та норм культури спілкування у комунікації з іншими вступниками, викладачами та співробітниками НаУОА;
- не використовувати телефон та/або інші гаджети під час складання фахового заліку;
- не використовувати службові або родинні зв'язки для отримання нечесної переваги.